

Kainuun ja valtioneuvoston aluekehittämisen keskustelujen tilannekatsaus

MYR § 39

Valtion ja maakuntien välillä säännöllisesti käytävät **aluekehittämisen keskustelut** ovat keskeinen elementti uudistuvassa, aiempaa vahvemmin vuorovaikutteisuuden ja kumppanuuden pohjalle rakentuvassa aluekehittämisen toimintamallissa. Aluekehittämisen keskustelut tulevat lakisääteiksi vuoden 2021 alussa voimaan tulevan uudistuvan alueiden kehittämisen toimeenpanoa koskevan lain myötä. Syksyn 2020 keskustelut käydään lain mukaisena kokeiluna.

Keskusteluiden tavoitteena on pyrkiä valtion ja maakuntien yhteisen näkemyksen muodostamiseen alueiden kehittämisen tavoitteista, toimeenpanosta ja toimintaedellytyksistä alueiden kehittämisen suunnittelua ja toimeenpanoa varten niin alueilla kuin valtioneuvostossa. Keskustelujen lähtökohtia ovat valtioneuvoston päätös aluekehittämisen painopisteistä, maakuntaohjelmat sekä aluekehityksen ajantasainen tilannekuva. Kainuun liiton **maakuntahallitus** vastaa aluekehittämisen keskusteluprosessista Kainuussa

Keskusteluihin pyritään nostamaan alueiden kehityksen kannalta merkittäviä, eri hallinnonaloja koskevia horisontaalisia ajankohtaisia teemoja ja ilmiöitä. Keskusteluissa on mahdollista käsitellä myös EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja kansallisten ohjelmien ja sopimusten toteutumista. Syksyn 2020 keskustelujen keskiössä ovat maaliskuussa 2020 hyväksytyn aluekehittämispäätöksen toimeenpano, maakuntaohjelmatyö sekä aluekehityksen tilannekuva, jonka kaikkiin osa-alueisiin heijastunee koronaviruksen aiheuttama poikkeuksellinen tilanne.

Kainuun liiton virasto on laatinut ohjeistuksen mukaisen Kainuun laadullisen tilannekuvan. Tilannekuvalla perustellaan neuvottelujen agendalle nostetut teemat. Laadullinen tilannekuvatyö tehdään aluekehittämispäätöksen painopisteiden mukaisesti. Alkuvuoden 2020 koronapandemian toteutuneet ja odotettavissa olevat vaikutukset alueen kehitykseen huomioidaan poikkileikkaavasti eri teemoissa.

Tilannekuvaan tuli sisällyttää alla mainitut osiot. Nostot ja tarkentavat kysymykset otsikoiden alla ovat ALKE-päätökseen ja määrälliseen tilannekuvaan perustuvia ja esimerkkejä, joiden tarkoituksena on avata näkökulmia. Analyysissa on mahdollista tehdä aluelähtöisiä painotuksia ja nostaa esille oman alueen kannalta merkityksellisiä kehityskulkuja.

1. Väestödynamiiikka
2. Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
3. Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet
4. Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen
5. Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
6. Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy

Maakuntia pyydettiin tilannekuvatyön yhteydessä esittämään aluekehittämispäätökseen, maakuntaohjelmaan ja tilannekuvaan perustuen **kolme keskeisintä kysymystä** aluekehittämisen keskustelujen **asialistalle**. Maakuntakohtaiset asialistat työstetään lokakuun aikana ministeriöiden ja maakunnan yhteisessä valmistelussa.

Kainuun liiton virasto on laatinut ohjeistuksen mukaisen esityksen neuvottelujen agendaksi. Kainuun liiton esitystä neuvottelujen agendalle ovat:

- 1) Osaavan työvoiman saatavuus, 2) Kainuun saavutettavuus, 3) Yritysten rahoituksen sekä investointien varmistaminen.

Kainuun liiton ehdotus neuvottelujen agendaksi on erillisliitteenä X.

Keskustelujen fokus on alueiden kehittämisen tavoitteissa ja niiden toimeenpanossa. Niillä on vahva kytkentä aluekehittämispäätökseen ja sen toimeenpanoon sekä maakunnissa että valtioneuvostossa. Esille nostettavat teemat ovat horisontaalisesti merkittäviä, eri hallinnonaloja koskevia ajankohtaisia, sisällöllisesti ja taloudellisesti keskeisiä asioita. Valtioneuvosto on linjannut, että keskusteluissa ei tehdä sitovia päätöksiä tai ratkaisuja

Lokakuun 2020 aikana käydään vuoropuhelu keskusteluagendojen viimeistelemiseksi. Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas on Kainuun liiton vastuuhenkilö neuvotteluihin valmistautumisessa. Valtioneuvoston verkosto vastaa neuvotteluagendan poikkihallinnollisesta valmistelusta. Tavoitteena että keskusteluagendat on viimeistelty ja materiaali osallistujilla viikkoa ennen h-hetkeä. Kainuun aluekehittämisen keskustelut käydään 10.11.2020 klo 9-11.30 ja niihin osallistutaan etäyhteydellä.

Kainuun liitto vastaa neuvotteluihin valmistautumisesta Kainuussa ja huolehtii siitä, että keskustelussa ovat mukana asiasisältöjen kannalta relevantit tahot kuten ELY-keskuksen, TE-toimiston, kuntien ja kaupunkien, oppilaitosten, työ- ja elinkeinoelämän järjestöjen, kehittämissyhtiöiden tai muiden tahojen edustajat. Valtion puolelta keskusteluihin osallistuvat ministeriöiden johtavat viranhaltijat, käytännössä osasto-/ryhmäpäälliköt, asialistan kysymysten edellyttäessä myös virastojen edustus pyydetään neuvotteluihin. Keskusteluiden puheenjohtajana toimii pääsääntöisesti TEM:n alueet ja kasvupalvelut

-osaston osastopäällikkö.

Lopputulemana keskustelujen osapuolien hyväksymä muistio, johon keskustelujen johtopäätökset kirjataan

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee Kainuun liiton ehdotuksen neuvottelujen agendaksi, jotka ovat erillisliitteenä.

Lisätietoja asiasta antaa aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Valtion ja maakuntien välillä säännöllisesti käytävät aluekehittämisen keskustelut ovat keskeinen elementti uudistuvassa, aiempaa vahvemmin vuorovaikutteisuuden ja kumppanuuden pohjalle rakentuvassa aluekehittämisen toimintamallissa. Aluekehittämisen keskustelut tulevat lakisääteiksi vuoden 2021 alussa voimaan tulevan uudistuvanalueiden kehittämisen toimeenpanoa koskevan lain myötä. Syksyn 2020 keskustelut käydään lain mukaisena kokeiluna.

Keskusteluiden tavoitteena on pyrkiä valtion ja maakuntien yhteisen näkemyksen muodostamiseen alueiden kehittämisen tavoitteista, toimeenpanosta ja toimintaedellytyksistä alueiden kehittämisen suunnittelua ja toimeenpanoa varten niin alueilla kuin valtioneuvostossa. Keskustelujen lähtökohtia ovat valtioneuvoston päätös aluekehittämisen painopisteistä, maakuntaohjelmat sekä aluekehityksen ajantasainen tilannekuva. Kainuun liiton maakuntahallitus vastaa aluekehittämisen keskusteluprosessista Kainuussa

Keskusteluihin pyritään nostamaan alueiden kehityksen kannalta merkittäviä, eri hallinnonaloja koskevia horisontaalisia ajankohtaisia teemoja ja ilmiöitä. Keskusteluissa on mahdollista käsitellä myös EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja kansallisten ohjelmien ja sopimusten toteutumista. Syksyn 2020 keskustelujen keskiössä ovat maaliskuussa 2020 hyväksytyn aluekehittämispäätöksen toimeenpano, maakuntaohjelmatyö sekä aluekehityksen tilannekuva, jonka kaikkiin osa-alueisiin heijastunee koronakriisin aiheuttama poikkeuksellinen tilanne.

Kainuun liiton virasto on laatinut ohjeistuksen mukaisen Kainuun **laadullisen tilannekuvan**, joka on erillisliitteenä. Tilannekuvalla perustellaan neuvottelujen agendalle nostetut teemat. Laadullinen tilannekuvatyö tehdään aluekehittämispäätöksen painopisteiden mukaisesti. Alkuvuoden 2020 koronapandemian toteutuneet ja odotettavissa olevat vaikutukset alueen kehitykseen huomioidaan poikkileikkäavasti eri teemoissa.

Tilannekuvan tulee sisältää alla mainitut osiot. Nostot ja tarkentavat kysymykset otsikoiden alla ovat ALKE-päätökseen ja määrälliseen tilannekuvaan perustuvia ja esimerkkejä, joiden tarkoituksena on avata näkökulmia. Tarkoituksena ei ole että tilannekuvassa katettaisiin kaikkia esille nostettuja näkökulmia, vaan analyysissä on mahdollista tehdä aluelähtöisiä painotuksia ja nostaa esille oman alueen kannalta merkityksellisiä kehityskulkuja.

1. Väestödynamikka
2. Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
3. Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet
4. Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen
5. Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
6. Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy

Maakuntia pyydetään tilannekuvatyön yhteydessä esittämään aluekehittämispäätökseen, maakuntaohjelmaan ja tilannekuvaan perustuen kolme keskeisintä kysymystä aluekehittämisen **keskustelujen asialistalle**. Maakuntakohtaiset asialistat työstetään lokakuun aikana ministeriöiden ja maakunnan yhteisessä valmistelussa.

Kainuun liiton virasto on laatinut ohjeistuksen mukaisen esityksen neuvottelujen agendaksi. Kainuun liiton 3 nostoa neuvottelujen agendalle ovat:

- 1) Osaavan työvoiman saatavuus, 2) Kainuun saavutettavuus, 3) Yritysten rahoituksen sekä investointien varmistaminen. Kainuun liiton ehdotus neuvottelujen agendaksi on erillisliitteenä.

Keskustelujen fokus on alueiden kehittämisen tavoitteissa ja niiden toimeenpanossa. Niillä on vahva kytkentä aluekehittämispäätökseen ja sen toimeenpanoon sekä maakunnissa että valtioneuvostossa. Esille nostettavat teemat ovat horisontaalisesti merkittäviä, eri hallinnonaloja koskevia ajankohtaisia, sisällöllisesti ja taloudellisesti keskeisiä asioita. Valtioneuvosto on linjannut, että keskusteluissa ei tehdä sitovia päätöksiä tai ratkaisuja

Lokakuun 2020 aikana käydään vuoropuhelu keskusteluagendojen viimeistelemiseksi. Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas on Kainuun liiton vastuuhenkilö neuvotteluihin valmistautumisessa. Valtioneuvoston verkosto vastaa neuvotteluagendan poikkihallinnollisesta valmistelusta. Tavoitteena että keskusteluagendat on viimeistely ja materiaali osallistujilla viikkoa ennen h-hetkeä. Kainuun aluekehittämisen keskustelut käydään 10.11.2020 klo 9-11.30 ja niihin osallistutaan etäyhteydellä.

Kainuusta neuvotteluihin osallistuu 10 henkilöä. Kainuun liitto vastaa neuvotteluihin valmistautumisesta Kainuussa ja huolehtii siitä, että

keskustelussa ovat mukana asiasisältöjen kannalta relevantit tahot. Valtion puolelta keskusteluihin osallistuvat ministeriöiden johtavat viranhaltijat, käytännössä osasto-/ryhmäpäälliköt, asialistan kysymysten edellyttäessä myös virastojen edustus pyydetään neuvotteluihin. Keskusteluiden puheenjohtajana toimii pääsääntöisesti TEM:n alueet ja kasvupalvelut -osaston osastopäällikkö.

Lopputulena keskustelujen osapuolien hyväksymä muistio, johon keskustelujen johtopäätökset kirjataan

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee Kainuun laadullisen tilannekuvan ja Kainuun liiton ehdotuksen neuvottelujen agendaksi, jotka ovat erillisliitteenä.

Erillisliitteet nro: 6 Aluekehittämisen keskustelut

Erillisliite nro: 7 Kainuun tilannekuva

Lisätietoja asiasta antaa aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) merkitsee tiedoksi Kainuun laadullisen tilannekuvan sekä Kainuun liiton esityksen neuvottelujen agendaksi sekä käy evästyskeskustelun keskusteluihin valmistautumisesta.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Merkittiin tiedoksi esityksen mukaisesti.